

Pensjonistforbundets kommentarer til Finanstilsynets høringsnotat av 3. juli 2019

Forsikringsforeningen 18. september 2019

Thorstein Øverland

Det viktigste tiltaket er å sørge for at kundenes penger faktisk blir utbetalt til kundene

- Vi har gått gjennom regnskaper og kontoutskrifter og funnet at kundene får riktig andel av avkastningsoverskuddene ført til sin konto, men det meste blir aldri utbetalt!
- Vi skrev en rapport om det i april 2019, som er behandlet i Finanstilsynets utkast til høringsnotat
- Tilsynet har ikke innvendinger mot vår situasjonsbeskrivelse, men avviser vårt forslag til hvordan pengene kan utbetales
- I stedet foreslår tilsynet en annen løsning. Er tilsynets forslag godt nok?

Avkastningsoverskuddet på fripoliser skal gå til å øke pensjonsytelsene, på en av to måter

- Livselskapene kan øke pensjonsytelsene straks, og beholde 20 % selv, eller
- føre alle pengene til kundenes overskuddskonto, som kalles tilleggsavsetninger (t.a.), og vente med å øke pensjonsytelsene til pensjonen skal utbetales, som regel ved 67 år
- T.a. kan benyttes til å dekke manglende avkastning

Vi er blitt fortalt at pensjonene blir de samme selv om livselskapene velger å gå veien om t.a.

- *Banklovkommisjonen og Finansdepartementet* skrev i et høringsnotat i 2011 at en økning av t.a. ikke vil få vesentlig betydning for fripoliseinnehaverens pensjonsrettigheter fordi pensjonsytelsene vil økes ved uttak av pensjon på samme måte som når overskuddet straks blir omregnet til pensjon
- Men slik er det ikke blitt!

I virkeligheten skjer omgjøringen av t.a. til pensjon med dobbel utsettelse

- Norge har valgt sin egen metode:
 - Først oppløses et svært lite beløp fra t.a. hvert år – så lite at det fortsatt står 52 % igjen av t.a. ved fylte 85 år og 20 % ved fylte 100 år
 - Deretter benyttes dette beløpet til å kjøpe en ny pensjonsforsikring hvert år
- Det begynner smått: Ved 68 år utbetales en tilleggspensjon på 1/600 av t.a.
- Ved 69 år legges til enda en liten pensjonsforsikring, osv

Pensjonistforbundet mener at kundenes penger må utbetales i løpet av forventet levetid

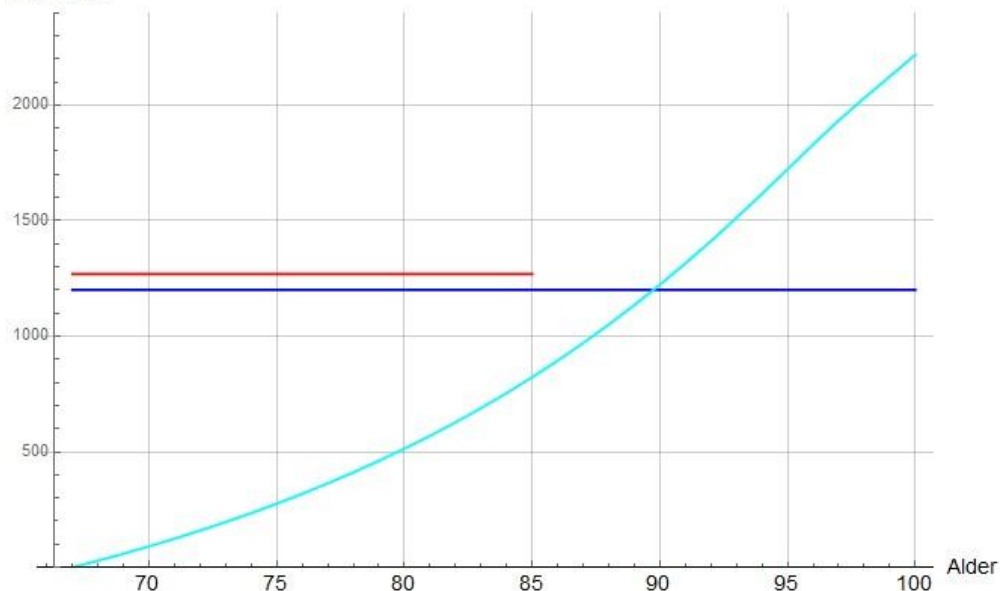
Vi har fremmet to alternative forslag:

- Alt. 1: Hele t.a. omgjøres til pensjonsforsikring fra 67 år, slik kundene er blitt forespeilet og alle har forventet
- Alt. 2: Hvis ikke det er mulig, må t.a. utbetales direkte til kundene, uten å gå veien om nye forsikringer. Utbetalingene fordeles over 18 år, dvs fra 67 til 85 år, som er gjennomsnittlig tid som pensjonist.
- Denne metoden fører dessuten til at livselskapene slipper økt kapitalkrav som følge av økte forsikringsforpliktelser

Vi har beregnet årlige utbetalinger fra de tre metodene

Gjeldende regel for maks TA: Ytelse
TA 12 % ved 67 år

Ytelse fra
omdannet TA

Forutsetning for beregningene:
Ingen økning/reduksjon av t.a. som
følge av over-/underskudd etter 67 år

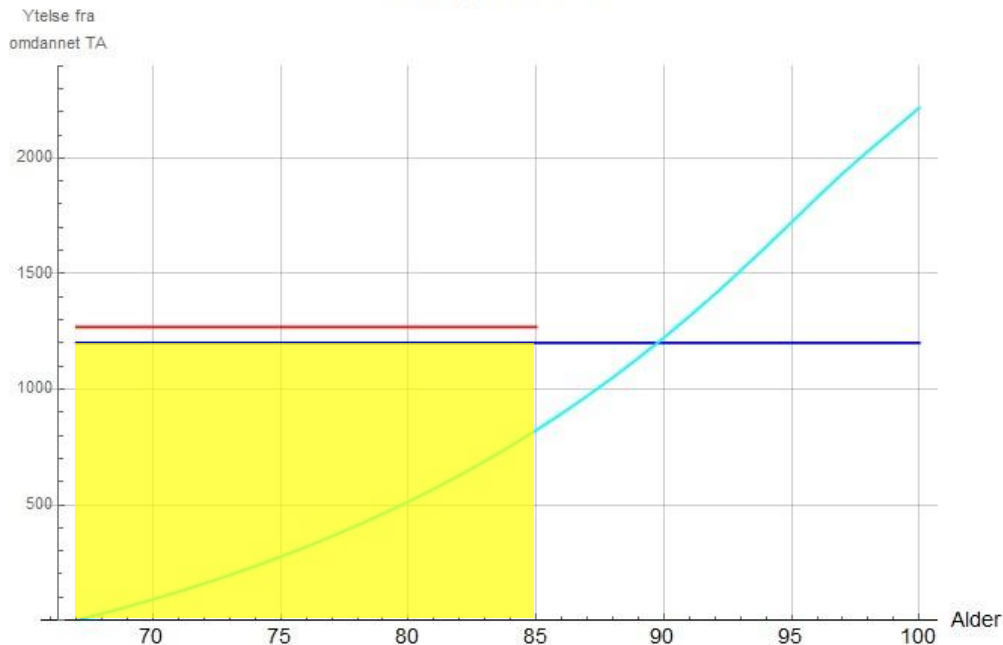
- Livrente (Pensjon fra 67 år)
- Annuitet 18 år (Utbetaling over 18 år)
- Gjeldende (Dobbelt utsettelse)

Denne og øvrige beregninger
er utført av Pål Lillevold i
Aktuarfirmaet Lillevold & Partners

Det viktigste er hva som blir utbetalt frem til 85 år

Gjeldende regel for maks TA: Ytelse

TA 12 % ved 67 år

Forutsetning for beregningene:

Ingen økning/reduksjon av t.a. som følge av over-/underskudd etter 67 år

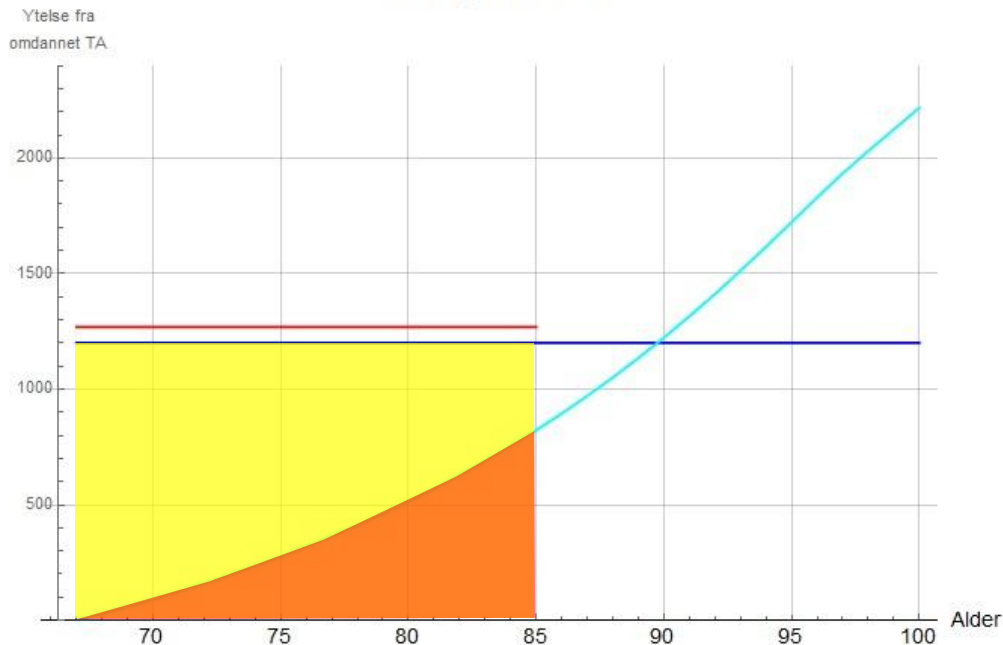
- Livrente (Pensjon fra 67 år)
- Annuitet 18 år (Utbetaling over 18 år)
- Gjeldende (Dobbelt utsettelse)

Denne og øvrige beregninger er utført av Pål Lillevold i Aktuarfirmaet Lillevold & Partners

Det viktigste er hva som blir utbetalt frem til 85 år

Gjeldende regel for maks TA: Ytelse

TA 12 % ved 67 år

Forutsetning for beregningene:

Ingen økning/reduksjon av t.a. som følge av over-/underskudd etter 67 år

- Livrente (Pensjon fra 67 år)
- Annuitet 18 år (Utbetaling over 18 år)
- Gjeldende (Dobbelt utsettelse)

Denne og øvrige beregninger er utført av Pål Lillevold i Aktuarfirmaet Lillevold & Partners

Finanstilsynet vil øke utbetalingene ved å innføre en maksimumsgrense for t.a. på hvert alderstrinn

Utgangspunktet er at t.a. kan være maks 12 % av premiereserven ved 67 år, og grensen faller med 0,5 %-poeng hvert år til 3 % ved 85 år. Deretter 3 %.

T.a. ved 67 år	Alder når foreslått maks t.a. får virkning
3 %	85 år
4 %	83 år
6 %	79 år
8 %	75 år
10 %	71 år
12 %	67 år

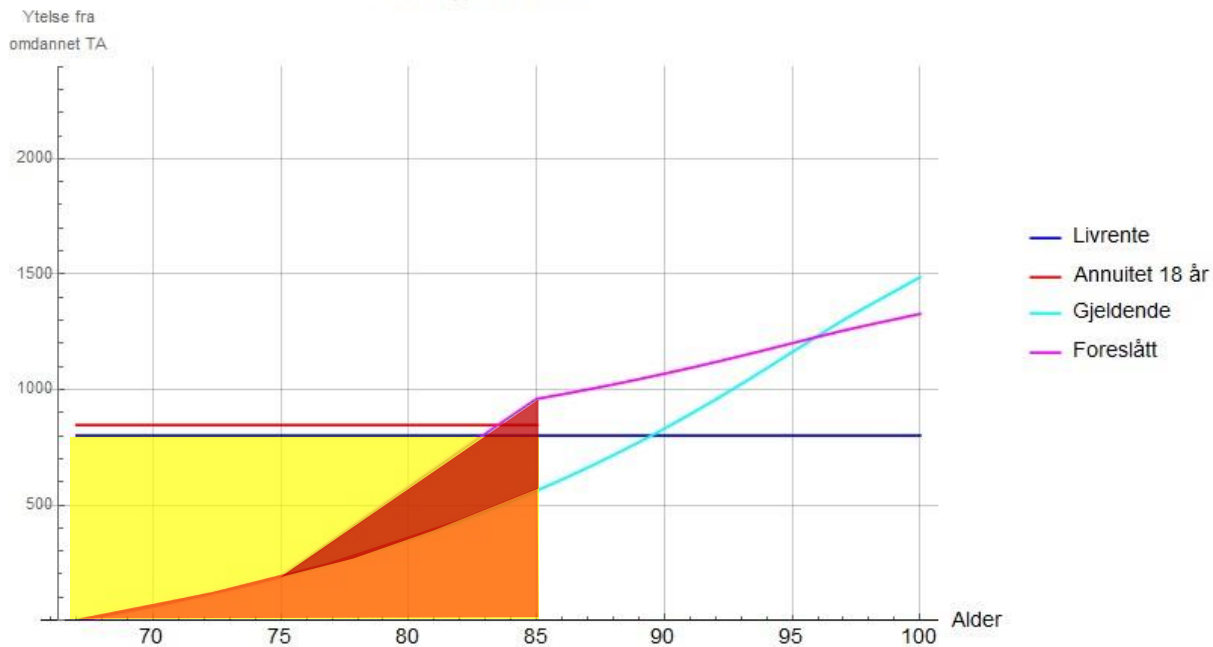
Ingen endring ved 3 %!

Gj.snittlig t.a. er i dag 4 % for fripoliser

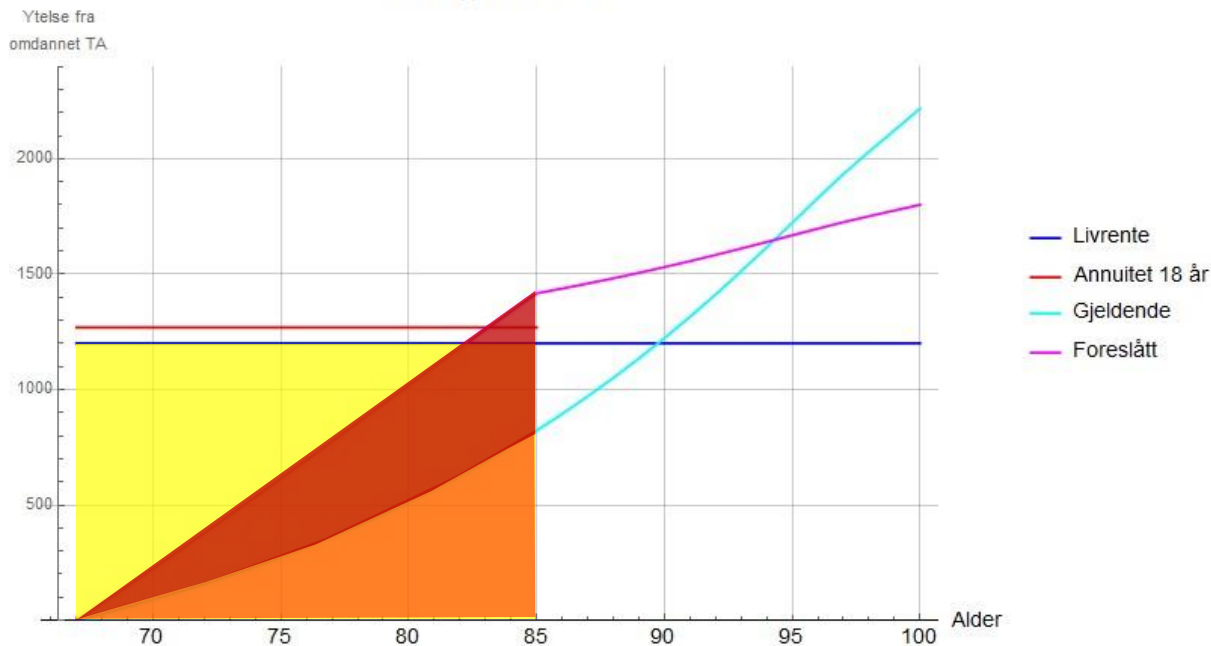
Ved 8 % t.a.: Større utbetaling fra 75 år

Gjeldende vs. foreslått regel for maks TA: Ytelse
TA 8 % ved 67 år

Ved 12 % t.a.: Større utbetaling fra 67 år

Gjeldende vs. foreslått regel for maks TA: Ytelse
TA 12 % ved 67 år

Hvorfor ble Pensjonistforbundets alternativ a) avvist?

Finanstilsynets begrunnelse:

Å benytte hele t.a. til økt pensjonsforsikring fra 67 år fratrar livselskapene nødvendig bufferkapital i utbetalingsperioden

- *Kan virkelig fripolisekundene få redusert pensjon fordi livselskapenes eiere har behov for pengene?*

- og hva med Pensjonistforbundets alternativ b)?

Finanstilsynets begrunnelse:

Å betale ut t.a. direkte til fripolisekundene «representerer et klart brudd på gjeldende regler for oppregulering av ytelsesbasert pensjon»

Oppsiktsvekkende:

Finanstilsynet mener at tilleggsavsetninger skal behandles på samme måte som premiereserven, og at t.a. derfor ikke kan utbetales direkte, men må være igjen for å føres over risikoresultatet som dødelighetsarv

En tilleggsavsetning er verken premiereserve eller risikoinntekt

- En tilleggsavsetning er kundens overskuddskonto, som
 - ikke inngår i beregningsgrunnlaget og ikke er en del av forsikringsproduktet
 - ikke mottar renter eller dødelighetsarv
 - ikke avgir dødelighetsarv ved opphør
 - bare kan benyttes til å dekke manglende avkastning eller oppskrivning av pensjonsytelsene
- Vi står fast ved at det finnes ikke noe til hinder for å betale ut t.a. direkte til kundene

Vi har spurt livselskapene om hva de gjør med tilleggsavsetningene

- De tre store livselskapene behandler gjenstående t.a. forskjellig:
 - *Storebrand Liv:* Føres som inntekt i risikoresultatet (50 % til livselskapet)
 - *Nordea Liv:* Føres som inntekt i risikoresultatet (50 % til livselskapet)
 - *DNB Liv:* **Skriver opp ytelsene til øvrige fripolisekunder**
- Selskapene velger også forskjellig rente når t.a. skal omregnes til pensjon:

		<u>Fripolise med 4 % gar. rente, gj.sn. 71-75 år</u>			
– <i>Storebrand Liv:</i>	0,5 %	53 kr			
– <i>Nordea Liv:</i>	2,0 %	67 kr	«	«	«
– <i>DNB Liv:</i>	4,0 %	92 kr	«	«	«

Det temaet vi her behandler har stor økonomisk betydning for mange mennesker

- Livselskapene forvalter fripoliser med premiereserve på 300 milliarder kr.
- Tilleggsavsetninger kan utgjøre opp til 12 % av premiereserven ved 67 år.
- Finanstilsynet foreslår at t.a. kan erstattes av et bufferfond, som kan utgjøre opp til 24 % av premiereserven.
- Vi tror at det aller meste av fremtidige overskudd vil føres til tilleggsavsetninger eller bufferfondet

Her står saken nå:

- Loven sier at fripolisekundene skal ha minst 80 % av avkastningsoverskuddet
- Finanstilsynet foreslår en forskrift som riktignok er bedre enn før, men som likevel sparker bena under lovens bestemmelse:
 - Utbetaling av kundenes overskudd utsettes så lenge at en gj.snittlig fripolisekunde bare vil få mellom 25 % og 46 % av overskuddet
 - Utbetalingene kommer først mot slutten av tiden som pensjonist
 - Storebrand og Nordea får lov til å gi kundene betydelig mindre enn dette
- Vi vil spørre om politikerne er enig i at loven skal praktiseres på denne måten

Andre forslag fra Finanstilsynet - 1

- Et felles bufferfond
 - Bra med nedtrappingsregler for all bufferkapital
 - men reglene er fortsatt uakseptable
 - Vil livselskapene øke investeringsrisiko eller redusere egenkapital?
- Livselskapene skal få 20 % også av tilleggsavsetningene
 - Hvorfor skal selskapene få betalt når kundene bærer risikoen?
- Mer fleksibel oppbygging av tilleggsavsetninger
- Tilleggsavsetningene skal også dekke negativ avkastning

Andre forslag fra Finanstilsynet - 2

Kundene kan kreve at utbetalingstiden på små forsikringer settes ned til det antall år som er nødvendig for at årlig pensjon blir mellom 0,5 og 1 G (G = ca 100.000 kr)

- Når dette blir en opphørende ytelse, vil kundene få utbetalt både t.a. og premiereserven!
- Det kan dreie seg om mye penger: Ved 85 år står fortsatt mellom 72 % og 85 % av kapitalen fra tilleggsavsetningene igjen i livselskapet.
- Kan være et godt alternativ, forutsatt at dette er kundenes valg
- Det bør også være tillatt å gå over til opphørende ytelser for enda større fripoliser, f eks med utbetaling frem til 85 år

Selv med nye maks.grenser vil det meste av t.a. fortsatt stå igjen i livselskapet i mange år

Gjeldende vs. foreslått regel for maks TA: Ytelse
TA 12 % ved 67 år

Gjenstående av
opprinnelig TA
(normert til 100)

